

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้จะเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และ ประชากรว่ามีอิทธิพลต่อการทำหมันและความคิดที่จะทำหมัน ซึ่งมีปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ อายุของสามีและสตรี อาชีพของสามีและสตรี การศึกษาของสามี การทำงานของสตรี จำนวนบุตรที่ต้องการ จำนวนบุตรที่มีชีวิต รายได้ของครอบครัวและสตรี ค่าเล่าเรียนของสามี ทัศนคติของสามีกับการทำแท้ง และการลดอัตราภาวะ สถานภาพการทำงานของ สามีและสตรี และการปรึกษาหารือเรื่องจำนวนบุตรที่ต้องการระหว่างสามีและสตรี ซึ่งปัจจัย ต่าง ๆ เหล่านี้จะนำมาหาความสัมพันธ์กัน โดยจะพิจารณาทั้งในกลุ่มสมรสที่ทำหมันแล้ว และยังไม่ ได้ทำหมัน โดยจะใช้จำนวนบุตรที่มีชีวิตเป็นตัวแปรตามในทุกตาราง

ในเรื่องการทำหมันนั้นในการศึกษาครั้งนี้ได้รวมการทำหมันชาย หรือการทำหมันสามี เข้าไปด้วยเพราะไม่ได้มีแยกไว้ในการประมวลผล แต่อย่างไรก็ตามคิดว่าคงมีจำนวนไม่มากนัก ได้ตัดรายการที่ไม่เข้าข่าย เช่น หัวหน้าครัว เรือนย่ายา ไม่ทราบ ไม่ตอบออก ในการวิเคราะห์ สิ่งเหลือเป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์เรื่องการทำหมัน 503 ตัวอย่าง

ในเรื่องความคิดที่จะทำหมันนั้นเป็นตัวอย่างกลุ่มเดียวกันแต่ได้ตัดผู้ที่ทำหมันแล้วออกไป สิ่งเหลือเป็นตัวอย่างในการศึกษา 335 ตัวอย่าง

การวิเคราะห์ในส่วนหัวข้อนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระในรูปของ ตาราง สถิติที่นำมาใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองกลุ่มนี้ ได้แก่ ความแตกต่างระหว่าง ร้อยละ ซึ่งจะใช้เป็นดัชนีเบื้องต้นวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง และเพื่อให้การแปล ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้คุมหรือนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมในการพิจารณาด้วย

ส่วนที่ 2 จะเป็นการนำตัวแปรอิสระบางตัวที่วิเคราะห์ในส่วนที่หนึ่ง (ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ที่ตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีผลต่อตัวแปรตาม โดยไม่ได้คำนึงถึงผลของตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ) เข้ามาร่วมพิจารณาพร้อมกันว่ามีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงไร ทั้งในแง่ตัวแปรอิสระตัวเดียว และตัวแปรอิสระทุกตัว โดยใช้วิธีการทางสถิติที่เรียกว่า (Multivariate Analysis)

การวิเคราะห์ผลของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามตัวเดียว

การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นความพยายามที่จะวัดความสัมพันธ์หรือผลของตัวแปรอิสระตัวเดียวต่อตัวแปรตาม ซึ่งในที่นี้ก็คือการทำหมันและความคิดที่จะทำหมัน โดยได้นำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้าร่วมในการพิจารณาด้วย

ผลจากตารางที่ 8 พบว่าอายุของสามีมีผลในทางบวกต่อการทำหมันสตรีและสามี นั่นคือ สามีเมื่อมีอายุมากขึ้นร้อยละการทำหมันได้เพิ่มขึ้นตามอายุ ดังจะเห็นได้จากสตรีที่สามีอายุต่ำกว่า 25 ปี ไม่ทำหมันเลย เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้นสัดส่วนของการทำหมันก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังเช่นอายุ 25-34 ปี 35-44 ปี และ 45-49 ปี มีการทำหมันเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 18.8, 40.2 และ 51.2 ตามลำดับ ยกเว้นกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่พบโดยทั่วไปจากการศึกษาต่าง ๆ

การวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวเท่านั้น โดยไม่ได้พิจารณาผลกระทบของตัวแปรอื่น ๆ และเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า การทำหมันเป็นผลมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากรต่าง ๆ (เชิฮิด พัทธ์โกวิท 2527: 35) เพราะฉะนั้น การที่จะศึกษาว่าอายุมีผลต่อการทำหมันจริงหรือไม่ ได้เงื่อนไขอะไร จึงน่าจะได้นำเอาปัจจัยเหล่านี้มาร่วมในการพิจารณาหรือควบคุมหรือทำให้คงที่ ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มาเป็นตัวแปรคุมโดยจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน และ 3 คนขึ้นไป การที่แบ่งเป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ นี้เนื่องด้วยข้อจำกัดในเรื่องจำนวนตัวอย่าง

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมในการพิจารณา ผลของอายุของสามีกับการทำหมันฯ ก็พบว่าในกลุ่มที่มีบุตร 0-2 คน ซึ่งทำหมันไปแล้วร้อยละ 20.1 อายุของสามีมีผลกับการทำหมันฯ ในทางบวก นั่นคือ อัตราส่วนของการทำหมันเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.0 เป็น 11.3, 29.2, 43.3 และ 23.5 เมื่ออายุเพิ่มขึ้นจากต่ำกว่า 25 ปี เป็น 50 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ในกลุ่มสตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป ซึ่งทำหมันไปแล้วถึงร้อยละ 52.2 ก็ยังพบว่าอายุของสามีมีผลใน

ทางบวกกับการทำหมันเช่นเดียวกัน จึงอาจสรุปได้ว่าอายุของลำมีผลในทางบวกกับการทำหมัน ตามที่ได้ตั้งสมมุติฐาน

และในตารางเดียวกันนี้ก็พบว่าอายุของสัตว์มีผลในทางบวกกับการทำหมันเช่นเดียวกับ อายุของลำมี นั่นคือ อัตราร้อยละของการทำหมันจะเพิ่มขึ้นตามอายุที่สูงขึ้น จะเห็นได้ว่าอายุสัตว์ ต่ำกว่า 25, 25-34, 35-44 ปี มีการทำหมันเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.8 เป็น 25.9 และ 49.7 ยกเว้นในกลุ่มอายุ 45-49 และ 50 ปีขึ้นไป ที่อัตราร้อยละการทำหมันลดลง อาจเป็นเพราะสัตว์ อยู่ในวัยที่ใกล้จะพ้นภาวะเจริญพันธุ์แล้ว เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมในการพิจารณา ผลของอายุสัตว์กับการทำหมันก็พบว่าในกลุ่มที่มีบุตร 0-2 คน อายุมีผลกับการทำหมันในทางบวก นั่นคือ อัตราส่วนของการทำหมันเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.9 เป็น 17.1, 41.4 เมื่ออายุเพิ่มขึ้นจาก ต่ำกว่า 25 ปี เป็น 35-44 ปี ยกเว้นในกลุ่มอายุดังกล่าวข้างต้น ในกลุ่มสัตว์ที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป ก็มีผลในทางบวกต่อการทำหมันเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าอายุของสัตว์ก็มีผลในทางบวก ต่อการทำหมันเช่นเดียวกับอายุของลำมีซึ่งก็เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ตารางที่ 8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ร้อยละของกา ร้าหมัน ค่าแยกตามอายุของลำมี .ลตริ และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

อายุ	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
<u>ลำมี</u>			
ต่ำกว่า 25 ปี	0.0 (19)	0.0 (1)	0.0 (20)
25 - 34 ปี	11.3 (133)	50.0 (32)	18.8 (165)
35 - 44 ปี	29.2 (89)	52.5 (80)	40.2 (169)
45 - 49 ปี	43.3 (30)	55.8 (52)	51.2 (82)
50 ปีขึ้นไป	23.5 (17)	50.0 (42)	42.4 (59)
รวม	20.1 (288)	52.2 (207)	33.5 (495)
<u>ลตริ</u>			
ต่ำกว่า 25 ปี	1.9 (52)	0.0 (3)	1.8 (55)
25 - 34 ปี	17.1 (146)	49.1 (55)	25.9 (201)
30 - 44 ปี	41.4 (70)	55.6 (99)	49.7 (169)
45 - 49 ปี	11.8 (17)	50.0 (48)	40.0 (65)
50 ปีขึ้นไป	0.0 (3)	50.0 (4)	28.6 (7)
รวม	19.8 (288)	51.7 (209)	33.2 (497)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 เป็นการพิจารณาอายุของสามีของสตรีที่มีต่อการทำหมัน การวางแผนครอบครัวและโดยเฉพาะการทำหมัน ถ้าหากได้พิจารณาคุณสมบัติของคู่สมรส เช่น คู่สมรสที่มีอายุน้อย คู่สมรสที่มีอายุปานกลาง คู่สมรสที่มีอายุมาก น่าจะทำให้ได้ภาพของความสัมพันธ์ได้ชัดเจนมากขึ้น ผลจากตารางที่ 9 ก็พบว่า คู่ที่อายุยังน้อย (ต่ำกว่า 25 ปี) ยังไม่ได้ทำหมันเลย และอัตราส่วนนี้ได้เพิ่มขึ้นเป็น 22.0, 46.9 เมื่ออายุของทั้งคู่เพิ่มเป็น 25-34 ปี และ 35-44 ปี ตามลำดับ และได้ลดลงเป็น 42.9 เมื่ออายุของทั้งคู่เพิ่มเป็น 50 ปีขึ้นไป

ถ้าจะเปรียบเทียบผลของอายุของสามีกับผลของอายุของสตรีเองต่อการทำหมันอาจจะกล่าวได้ว่าในระดับที่อายุต่ำกว่า 45 ปีลงมา อายุของสตรี จะมีผลกับการทำหมันมากกว่าอายุของสามี เช่น สตรีที่อายุ 35-44 ปี ทำหมันร้อยละ 49.4 เมื่อเปรียบเทียบกับการทำหมันของคู่ที่สามีอายุ 35-44 ปี จะมีเพียงร้อยละ 40.2 เท่านั้น ในทางตรงกันข้าม ในระดับอายุ 45 ปีขึ้นไป อายุของสามีจะมีผลต่อการทำหมันสูงกว่าอายุของสตรี ดังจะเห็นได้จากคู่ที่สามีมีอายุ 45-49 ปี ทำหมันแล้วร้อยละ 42.4 แต่คู่ที่สตรีอายุเดียวกันนี้ทำหมันเพียงร้อยละ 28.6

คู่ที่ทำหมันสูงสุดคือ คู่ที่สามีอายุ 50 ปีขึ้นไป และสตรีอายุ 35-44 ปี นั่นคือ ทำหมันถึงร้อยละ 61.1 และคู่ที่ทำหมันต่ำสุดหรือไม่ทำหมันเลยคือคู่ที่มีอายุน้อยที่สุด ดูตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ร้อยละของการทำหมัน จำแนกตามอายุของสตรีและสามี

อายุของสตรี	อายุของสามี					รวม
	ต่ำกว่า 25	25-34	35-44	45-49	มากกว่า 50	
ต่ำกว่า 25 ปี	0.0 (15)	3.1 (32)	0.0 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)	1.9 (53)
25 - 34 ปี	0.0 (4)	22.0 (123)	31.8 (63)	57.1 (7)	50.0 (2)	26.1 (199)
35 - 44 ปี	0.0 (0)	25.0 (8)	46.9 (96)	54.4 (46)	61.1 (18)	49.4 (168)
45 - 49 ปี	0.0 (0)	0.0 (0)	75.0 (4)	42.9 (28)	33.3 (33)	40.0 (65)
50 ปีขึ้นไป	0.0 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	33.3 (6)	28.6 (7)
รวม	0.0 (20)	18.4 (163)	40.2 (169)	50.6 (81)	32.4 (59)	33.3 (492)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 10 ระดับการศึกษาของลำมามีผลต่อการทำหมันแต่มีแบบแผนไม่แน่นอน นั่นคือ กลุ่มทำหมันสูงสุดได้แก่สตรีที่ลำมามีการศึกษาต่ำสุด คือต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งทำหมันถึงร้อยละ 50.0 และรองลงมาได้แก่สตรีที่ลำมามีจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 สตรีกลุ่มที่ทำหมันต่ำสุดได้แก่ สตรีที่ลำมามีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 5-7 และสตรีที่กลุ่มลำมามีการศึกษาระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ซึ่งทำหมันเพียงร้อยละ 26.3 และ 27.5 ตามลำดับ

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาช่วยในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองพบว่า ในกลุ่มสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน การศึกษามีผลต่อการทำหมันในลักษณะตัว U หางกลับ นั่นคือ อัตราส่วนของการทำหมันเพิ่มจากร้อยละ 14.6 เป็น 25.0, 25.4 แล้วลดลงเป็น 18.8 และ 18.3 เมื่อการศึกษาเพิ่มจากประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการศึกษาในระดับสูงสุด เพราะฉะนั้นรูปแบบของความสัมพันธ์หรืออิทธิพลของการศึกษาต่อการทำหมันของสตรีกลุ่มนี้จึงแตกต่างจากความสัมพันธ์เดิมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สำหรับในกลุ่มสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ 3 คนขึ้นไป จะพบว่า ส่วนใหญ่สตรีกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และระดับอุดมศึกษา การทำหมันนั้นคือ ร้อยละ 78.6, 71.4 และ 65.5 ตามลำดับ สตรีที่ลำมามีการศึกษาก่อนข้างต่ำคือไม่เกิน ป. 7 ทำหมันในอัตราส่วนค่อนข้างต่ำ นั่นคือ เพียงร้อยละ 41.0 และ 30.0 เท่านั้น

ค่าส่นาของลำมามีผลต่อการทำหมัน กล่าวคือ สตรีกลุ่มที่ลำมามีนับถือศาสนาพุทธมีการทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 36.5 ซึ่งสูงกว่าสตรีกลุ่มที่ลำมามีนับถือศาสนาอิสลามซึ่งทำหมันเพียงร้อยละ 10.2 เท่านั้น เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาช่วยในการพิจารณาระหว่างตัวแปรทั้งสองพบว่า ในกลุ่มสตรีที่มีจำนวนบุตร 0-2 คน ค่าส่นาของลำมามีผลต่อการทำหมันมากในกลุ่มสตรีที่ลำมามีนับถือศาสนาพุทธ ทำหมันถึงร้อยละ 21.0 ในขณะที่กลุ่มสตรีที่ลำมามีนับถือศาสนาอิสลามไม่มีการทำหมันเลย สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปก็พบในลักษณะเช่นเดียวกัน จึงอาจสรุปได้ว่าค่าส่นาของลำมามีผลต่อการทำหมันตามลัทธิฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 10 ร้อยละของการทำหมัน จำแนกตามระดับการศึกษา ค่าส่งมา และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

	0-2		3 คนขึ้นไป		รวม	
<u>ระดับการศึกษาของสามี</u>						
ต่ำกว่า ป. 4	0.0	(2)	62.5	(8)	50.0	(10)
จบ ป. 4	14.6	(55)	41.1	(112)	32.3	(167)
ป. 5 - ป. 7	25.0	(28)	30.0	(10)	26.3	(38)
มศ. 1 - มศ. 3	25.4	(63)	71.4	(28)	39.6	(91)
มศ. 4 - มศ. 5	18.8	(16)	78.6	(14)	46.7	(30)
วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยขึ้นไป	18.3	(120)	65.5	(29)	27.5	(140)
รวม	19.7	(284)	51.7	(201)	33.0	(485)
<u>ค่าส่งมาของสามี</u>						
พุทธ	21.0	(272)	62.2	(164)	36.5	(436)
อิสลาม	0.0	(14)	13.3	(45)	10.2	(59)
รวม	20.0	(286)	51.7	(209)	33.3	(495)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในเรื่องของอาชีพของสามีและสตรีที่มีผลต่อการทำงานนั้นมิมีข้อจำกัดมากเนื่องจากไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่าอาชีพประเภทต่าง ๆ นั้นอาชีพใดที่ดีกว่าหรือด้อยกว่าอาชีพอื่น ๆ ฉะนั้นเพื่อความชัดเจนในการวิเคราะห์จึงขอแยกอาชีพต่าง ๆ รวมเข้าไว้ด้วยกันในประเทศที่พัฒนาแล้ว จะรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านวิชาชีพ บริหาร เล่มียน และค้าขาย เข้าไว้ด้วยกัน ถือว่าเป็นกลุ่มใช้วิชาชีพ (White Collar) คือทำงานโดยใช้ความรู้ ความสามารถมาก เป็นงานประเภทฝีมือและกลุ่มใช้แรงงาน (Blue Collar) ซึ่งหมายถึงลูกจ้างที่ทำงานในกระบวนการผลิต ลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้าง และกรรมกรที่ใช้แรงงานทั่ว ๆ ไป มักเป็นงานที่ต้องการปริมาณ (Debavalya, 1975: 11)

ผลจากตารางที่ 11 พบว่า อาชีพของสามีมีผลต่อการทำงานในลักษณะที่แตกต่างกัน นั่นคือ สตรีกลุ่มสามีอาชีพผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้าทำหมันสูงสุดร้อยละ 39.2 รองลงมาได้แก่ กลุ่มสามีอาชีพพนักงานขับยานพาหนะและคนงานที่เกี่ยวข้อง ทำหมันร้อยละ 38.9 และต่ำสุดในกลุ่มสามีอาชีพเกษตรกรรม ที่ทำหมันเพียงร้อยละ 26.5 เท่านั้น จะเห็นได้ว่า สามีกลุ่มอาชีพผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้าหรือกลุ่มอาชีพใช้วิชาชีพทำหมันสูงกว่าสามีกลุ่มใช้แรงงานอาจเป็นไปได้ ที่กลุ่มอาชีพใช้วิชาชีพ มีบทบาทในการทำงานที่ยุ่งยากมากกว่าที่จะให้ความสนใจในเรื่องจำนวนบุตร

เมื่อนำจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย พบว่า สตรีกลุ่มที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน ทำหมันสูงสุดในกลุ่มที่มีสามีอาชีพผู้ปฏิบัติงานบริหารซึ่งทำหมันร้อยละ 37.5 รองลงมาได้แก่ กลุ่มสามีอาชีพผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับการค้า ซึ่งทำหมันร้อยละ 26.3 และต่ำสุดในกลุ่มสามีอาชีพเกษตรกรรม ที่ไม่มีการทำหมันเลย สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป พบว่า กลุ่มสามีอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 59.5 รองลงมาได้แก่ กลุ่มสามีอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร ทำหมันร้อยละ 52.2 และต่ำสุดในสามีกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งทำหมันเพียงร้อยละ 33.3 เท่านั้น

ในตารางเดียวกันนี้ เมื่อพิจารณาถึงอาชีพสตรี ก็พบว่า สตรีกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ทำหมันสูงสุด ร้อยละ 38.9 รองลงมาได้แก่ สตรีกลุ่มอาชีพงานบริการทั่วไป ทำหมันร้อยละ 34.2 และต่ำสุดในกลุ่มสตรีอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร ซึ่งทำหมันเพียงร้อยละ 30.2 เท่านั้น อาจเป็นไปได้ที่สตรีอาชีพเกษตรกรรมหรือกลุ่มอาชีพใช้แรงงานทำหมันสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ เพราะตระหนักถึงภาระในการเลี้ยงดูบุตร และต้องการยกฐานะของตนเองให้สูงขึ้น

เมื่อนำจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณา ในสตรีกลุ่มที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน พบว่า สตรีกลุ่มอาชีพปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพทำหมันสูงสุดร้อยละ 26.3 รองลงมาได้แก่ สตรีกลุ่มอาชีพช่าง หรือปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร ซึ่งทำหมันร้อยละ 24.2 และต่ำสุดในสตรีกลุ่ม อาชีพงานบริการทั่วไป ทำหมันเพียงร้อยละ 15.2 เท่านั้น สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป พบว่า สตรีกลุ่มอาชีพปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพทำหมันสูงสุดร้อยละ 56.0 รองลงมาได้แก่ สตรีกลุ่ม อาชีพงานบริการทั่วไป ทำหมันร้อยละ 52.6 และต่ำสุดในกลุ่มสตรีอาชีพปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า ซึ่งทำหมันเพียงร้อยละ 43.3 เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ร้อยละของการทำหมัน จำแนกตามอาชีพของลำมี อาชีพของสัตว์ และจำนวนบุตร
ที่มีชีวิตอยู่

อาชีพ	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
ลำมี			
ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	37.5 (8)	0.0 (1)	33.3 (9)
ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ	21.1 (161)	59.5 (74)	33.2 (235)
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	26.3 (19)	46.9 (32)	39.2 (51)
เกษตรกรกรรม	0.0 (7)	33.3 (27)	26.5 (34)
พนักงานชัวยานพาหนะและคนงานที่เกี่ยวข้อง	15.4 (13)	100.0 (5)	38.9 (18)
ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร	18.0 (50)	52.2 (28)	28.8 (73)
งานบริการทั่วไป	16.7 (24)	50.0 (42)	37.9 (66)
รวม	20.2 (282)	52.0 (204)	33.5 (486)
สัตว์			
ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	-	-	-
ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ	26.3 (80)	56.0 (25)	33.3 (105)
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	15.6 (32)	43.3 (31)	31.7 (63)
เกษตรกรกรรม	0.0 (4)	50.0 (14)	38.9 (18)
พนักงานชัวยานพาหนะและคนงานที่เกี่ยวข้อง	-	-	-
ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร	24.2 (62)	45.8 (24)	30.2 (86)
งานบริการทั่วไป	15.2 (112)	52.6 (116)	34.2 (228)
รวม	20.0 (290)	51.4 (210)	33.2 (500)

ผลจากตารางที่ 12 พบว่า สตรีที่สามีมีฐานะเป็นนายจ้าง ทำหมันสูงสุด ถึงร้อยละ 50.0 รองลงมาได้แก่ สตรีที่กลุ่มสามีทำงานส่วนตัวและลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ที่อัตราส่วนร้อยละของการทำหมันเป็น 34.8 และ 34.3 ตามลำดับ และต่ำสุดในกลุ่มสตรีที่สามีเป็นลูกจ้างเอกชนที่ทำหมันเพียงร้อยละ 31.6

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณา พบว่า ในกลุ่มสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน พบว่า สตรีกลุ่มที่สามีเป็นลูกจ้างเอกชนทำหมันสูงสุดร้อยละ 21.1 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่สามีเป็นลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ทำหมันร้อยละ 20.4 และต่ำสุดในกลุ่มสตรีที่สามีทำงานส่วนตัว ที่ทำหมันเพียงร้อยละ 19.5 สำหรับสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 3 คนขึ้นไปพบว่า สตรีกลุ่มที่สามีเป็นนายจ้าง ทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 71.4 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่สามีเป็นลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ทำหมันร้อยละ 64.6 และต่ำสุดในกลุ่มที่สามีทำงานส่วนตัวที่ทำหมันเพียงร้อยละ 43.7 เท่านั้น

เมื่อพิจารณาสถานภาพการทำงานของสตรีในตารางเดียวกันนี้ก็พบว่า มีลักษณะใกล้เคียงกัน นั่นคือ สตรีที่ทำงานส่วนตัว ทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 35.8 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่ว่างงาน ทำหมันร้อยละ 34.1 และต่ำสุดในกลุ่มสตรีอื่น ๆ รวมถึงทำให้ครอบครัวโดยได้ค่าจ้าง และไม่ได้ค่าจ้าง แม้มัน ทำหมันเพียงร้อยละ 20.0 เท่านั้น จะเห็นได้ว่าสถานภาพของสตรีที่ว่างงานทำหมันสูงสุด

และเมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้าร่วมพิจารณาด้วย พบว่า สตรีที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิต 0-2 คนนั้น กลุ่มที่ทำหมันสูงสุดได้แก่ สตรีกลุ่มที่เป็นลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ซึ่งทำหมันสูงร้อยละ 27.4 รองลงมาได้แก่กลุ่มสตรีที่เป็นลูกจ้างเอกชน ที่ทำหมันร้อยละ 20.8 และต่ำสุดในกลุ่มสตรีอื่น ๆ รวมถึงทำให้ครอบครัวโดยได้ค่าจ้างและไม่ได้ค่าจ้าง แม้มันซึ่งทำหมันเพียงร้อยละ 16.7 สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปพบว่า กลุ่มที่ทำหมันสูงสุดได้แก่สตรีกลุ่มที่เป็นลูกจ้างเอกชน ทำหมันสูงร้อยละ 55.6 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่เป็นลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ซึ่งทำหมันร้อยละ 54.5 และต่ำสุดในกลุ่มอื่น ๆ รวมถึงทำให้ครอบครัวโดยได้ค่าจ้างและไม่ได้ค่าจ้าง แม้มัน ซึ่งทำหมันเพียงร้อยละ 25.0 เท่านั้น

ตารางที่ 12 ร้อยละของการทำหมัน ส่วแนกตามสถานภาพการทำงานของสามี สตรี และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

สถานภาพการทำงาน	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
สามี			
นายจ้าง	0.0 (3)	71.4 (7)	50.0 (10)
ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	20.4 (142)	64.6 (65)	34.3 (207)
ลูกจ้างเอกชน	21.1 (95)	48.3 (60)	31.6 (155)
ทำงานส่วนตัว	19.5 (41)	43.7 (71)	34.8 (112)
รวม	20.3 (281)	52.7 (203)	33.9 (484)
สตรี			
ว่างงาน	15.1 (106)	52.8 (108)	34.1 (214)
ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	27.4 (84)	54.5 (22)	33.0 (106)
ลูกจ้างเอกชน	20.8 (53)	55.6 (27)	32.5 (80)
ทำงานส่วนตัว	17.1 (35)	50.0 (45)	35.8 (81)
อื่น ๆ (ทำให้ครอบครัวโดยได้ค่าจ้าง และไม่ได้ค่าจ้าง แม่บ้าน)	16.7 (12)	25.0 (8)	20.0 (20)
รวม	20.0 (290)	51.7 (211)	33.3 (501)

ศูนย์วิทยุสุขภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลจากตารางที่ 13 พบว่า การทำงานก่อนแต่งงานของสตรีมีผลต่อการทำหมัน นั่นคือ สตรีกลุ่มที่เคยทำงานมีการทำหมันร้อยละ 30.6 สตรีกลุ่มที่ไม่เคยทำงานทำหมันสูงกว่าคือทำหมัน ในอัตราร้อยละ 37.6 เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย พบว่า การทำงาน ก่อนแต่งงานของสตรีแทบจะไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องการทำหมันเลย ดังจะเห็นได้ จากการทำหมันของสตรีที่มีบุตร 0-2 คน และ 3 คนขึ้นไป แตกต่างกันเพียงร้อยละ 2.3 และ 2.4 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากความแตกต่างครั้งแรกที่มีถึงร้อยละ 7.0 (37.6 - 30.6) ซึ่งอาจจะพอกกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง (เมื่อไม่ได้นำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิต เข้ามาร่วมด้วย) เป็นตัวอย่างของความสัมพันธ์หลวง Spurious Relationships)

และในเรื่องของการทำงานหลังแต่งงานของสตรี พบว่า ผู้ที่ไม่เคยทำงานหลังการ แต่งงานเลย ทำหมันในอัตราส่วนที่สูงกว่าผู้ที่เคยทำ เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน เข้ามาร่วมในการพิจารณากลับพบว่า ในบรรดาผู้ที่มีบุตร 0-2 คน อัตราส่วนของการทำหมันไม่ แตกต่างกันเลย ในบรรดาผู้ที่มีบุตรตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ผู้ที่ทำงานหลังแต่งงานกลับทำหมันสูงกว่า ซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับความสัมพันธ์เดิม

สำหรับการทำงานในปัจจุบันของสตรีแทบจะไม่มีผลต่อการทำหมันเลย ดังจะเห็นได้ จากอัตราส่วนของการทำหมันของผู้ที่ไม่ได้ทำงานเลย ผู้ที่ทำงานในบ้าน และทำงานนอกบ้าน เท่ากับร้อยละ 34.2, 34.4 และ 32.3 ตามลำดับ เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามา ร่วมในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองพบว่าในบรรดาสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 3 คน ขึ้นไป ยังพบว่าการทำงานในปัจจุบันของสตรีแทบจะไม่มีผลต่อการทำหมัน แต่อย่างไรก็ตามในบรรดา สตรีที่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ 0-2 คน พบว่าการทำงานในปัจจุบันของสตรีมีผลต่อการทำหมัน กล่าวคือ ผู้ที่ทำงานนอกบ้าน ทำหมันสูงสุด และผู้ที่ไม่ได้ทำงาน ทำหมันต่ำสุด ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าความ สัมพันธ์ที่เรียกว่า Suppressed relationship

ตารางที่ 13 ร้อยละของภาระที่หนักัน จำแนกตามการทำงานของสตรีที่ได้รับค่าจ้างเป็นเงินเดือน และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

การทำงานของสตรี	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
<u>ก่อนแต่งงาน</u>			
เคย	19.5 (205)	52.9 (102)	30.6 (307)
ไม่เคย	21.2 (85)	50.5 (109)	37.6 (194)
รวม	20.0 (290)	51.7 (211)	33.3 (501)
<u>หลังแต่งงาน</u>			
เคย	20.1 (189)	54.5 (88)	31.0 (277)
ไม่เคย	19.8 (101)	49.6 (123)	36.4 (224)
รวม	20.0 (290)	51.7 (211)	33.3 (501)
<u>ปัจจุบัน</u>			
ไม่ทำงาน	15.1 (106)	52.2 (113)	34.2 (219)
ทำในบ้าน	20.6 (34)	50.0 (30)	34.4 (64)
ทำนอกบ้าน	23.3 (150)	52.2 (67)	32.3 (217)
รวม	20.0 (290)	51.9 (210)	33.4 (500)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายได้ของครอบครัวมีผลในทางบวกต่อการทำหมั้น นั่นคือ ร้อยละการทำหมั้นได้เพิ่มขึ้น ตามรายได้ดังจะเห็นได้จากสถิติที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำกว่า 2,000 และ 2,001-4,000 บาท มีการทำหมั้นร้อยละ 29.8 และ 23.2 เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น สัดส่วนของการทำหมั้นก็จะเพิ่มมากขึ้น ด้วย ดังเช่น รายได้ 4,001-6,000, 6,001-8,000, 8,001-10,000 บาท และ 10,001 บาทขึ้นไป มีการทำหมั้นเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 33.0, 39.4, 34.0 และ 43.9 ตามลำดับ

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทั้งสองพบว่า ในกลุ่มสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน รายได้ของครอบครัวมีผลต่อการทำหมั้นใน ลักษณะคล้ายคลึงกับความสัมพันธ์เดิม นั่นคือ ผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 4,000 บาท เป็นผู้ที่ทำหมั้นต่ำสุด ในขณะที่ผู้ที่มีรายได้สูงสุดคือ 10,001 บาทขึ้นไป ทำหมั้นสูงสุด สำหรับผู้ที่มีรายได้ระดับปานกลาง คือ 2,001-6,000, 6,001-8,000 บาท และ 8,001-10,000 บาท ทำหมั้นในอัตราส่วนที่ไม่ แตกต่างกันมากนัก ในสตรีกลุ่มที่มีบุตรที่มีชีวิต 3 คนขึ้นไป ก็ยังพบว่าผู้ที่มีรายได้น้อย (ต่ำกว่า 2,000 บาท) หรือค่อนข้างน้อย (2,001-4,000 บาท) เป็นผู้ที่ทำหมั้นในอัตราส่วนต่ำที่สุด เช่นเดียวกับที่พบมาแล้วข้างต้น กว่าครึ่งหนึ่งของผู้ที่มีรายได้ระดับปานกลางและต่ำทำหมั้นแล้ว แต่ผู้ ที่ทำหมั้นสูงสุดได้แก่ผู้ที่มีรายได้ 6,001-8,000 บาท จึงอาจจะกล่าวได้ว่าผลของการศึกษาครั้งนี้ เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับในเรื่องของรายได้ของสตรีพบว่ารายได้ของสตรีมีผลต่อการทำหมั้นที่มีแบบแผน ไม่แน่นอน นั่นคือ การทำหมั้นไม่เพิ่มขึ้น หรือลดลงตามรายได้ที่เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังพบว่า สตรีที่มีรายได้สูงสุด (6,001 บาทขึ้นไป) เป็นผู้ที่ทำหมั้นสูงสุดสตรีที่มีรายได้ค่อนข้างสูง (4,001-6,000 บาท) เป็นผู้ที่ทำหมั้นต่ำสุด ผู้ที่ไม่มีรายได้ รายได้ต่ำ (ต่ำกว่า 2,000 บาท) ทำหมั้นในระดับที่สูงกว่าคือร้อยละ 33.6 และ 36.7 ตามลำดับ

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมในการพิจารณาอย่างพบความสัมพันธ์ในลักษณะ เดิมทั้งในสองกลุ่ม

ตารางที่ 14 ร้อยละของการทำหนังสือแจ้งแนกตามรายได้ของครอบครัว รายได้ของสตรี และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

รายได้	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
ครอบครัว			
ต่ำกว่า 2,000 บาท	14.3 (14)	36.4 (33)	29.8 (47)
2,001 - 4,000 บาท	6.0 (67)	43.1 (58)	23.2 (125)
4,001 - 6,000 บาท	19.4 (72)	59.5 (37)	33.0 (109)
6,001 - 8,000 บาท	17.5 (40)	73.1 (26)	39.4 (66)
8,001 -10,000 บาท	20.6 (34)	69.2 (13)	34.0 (47)
10,001 บาทขึ้นไป	38.6 (57)	56.0 (25)	43.9 (82)
รวม	19.7 (284)	52.6 (192)	33.0 (476)
สตรี			
ไม่มีรายได้	15.5 (110)	51.3 (113)	33.6 (223)
ต่ำกว่า 2,000 บาท	20.9 (43)	55.6 (36)	36.7 (79)
2,001 - 4,000 บาท	22.4 (76)	52.9 (17)	28.0 (93)
4,001 - 6,000 บาท	13.3 (30)	40.0 (10)	20.0 (40)
6,001 บาทขึ้นไป	50.0 (16)	83.3 (6)	59.1 (22)
รวม	20.0 (275)	52.7 (182)	33.0 (457)

ทัศนคติของลำมีต่อการที่รัฐจะออกกฎหมายยกเว้นความคิดในการที่สตรีจะไปทำแท้ง เพราะสาเหตุอื่นที่มีไข่ เพราะจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของหญิงและทารกในครรภ์ที่มีผลทำให้ เกิดความแตกต่างในเรื่องการทำแท้ง นั่นคือสตรีกลุ่มที่ลำมีเห็นด้วยกับการอนุญาตให้ทำแท้ง และสตรีกลุ่มที่ลำมีไม่เห็นด้วยกับการอนุญาตให้ทำแท้ง มีการทำแท้งในอัตราส่วนร้อยละ 34.0 และ 33.8 ตามลำดับ เพราะฉะนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อนำจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณาระหว่างตัวแปรทั้งสองพบว่า สตรีกลุ่มที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน พบว่าทัศนคติของลำมีต่อการทำแท้งฯ ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องการทำแท้งเช่นเดียวกับที่พบดังกล่าวข้างต้น สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปนั้น สตรีกลุ่มที่ลำมีเห็นด้วยกับการทำแท้ง ทำแท้งสูงถึงว่าสตรีกลุ่มที่ลำมีไม่เห็นด้วยกับการทำแท้งถึงร้อยละ 12.8 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทัศนคติของลำมีของสตรีกลุ่มนี้มีผลต่อการทำแท้ง

ในตารางเดียวกันนี้ก็พบว่า ทัศนคติของลำมีต่อการลดอัตราภาษีให้กับคนโสดแทบจะไม่ มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในการทำแท้งดังจะเห็นได้จากสตรีที่ลำมีเห็นด้วยกับการลดอัตราภาษีให้กับคนโสด ทำแท้งร้อยละ 32.8 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ลำมีไม่เห็นด้วยกับการลดอัตราภาษีให้กับคนโสดซึ่งทำแท้งต่ำกว่าร้อยละ 30.5 ซึ่งแทบจะไม่แตกต่างกันเลยจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมพิจารณาด้วย ในบรรดาสตรีที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน พบว่าสตรีที่ลำมีเห็นด้วยกับการลดอัตราภาษีให้กับคนโสด ทำแท้งร้อยละ 20.3 ในขณะที่กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยทำแท้งร้อยละ 17.8 เท่านั้น และสำหรับสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ 3 คนขึ้นไปก็พบในลักษณะเช่นเดียวกัน จึงอาจสรุปได้ว่าทัศนคติของลำมีต่อการลดอัตราภาษีคนโสดมีผลต่อการทำแท้งน้อยมาก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ร้อยละของการทำหมัน ส่วแบ่งตามทัศนคติของสามีกับการทำแท้ง การลดอัตราภาวะ
คนโสด และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

ทัศนคติ	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
<u>การทำแท้ง</u>			
เห็นด้วย	21.0 (105)	59.3 (54)	34.0 (159)
ไม่เห็นด้วย	21.6 (102)	46.5 (99)	33.8 (201)
รวม	21.3 (207)	51.0 (153)	33.9 (360)
<u>การลดอัตราภาวะคนโสด</u>			
เห็นด้วย	20.3 (118)	52.0 (77)	32.8 (195)
ไม่เห็นด้วย	17.8 (107)	50.0 (70)	30.5 (177)
รวม	19.1 (225)	51.0 (147)	31.7 (372)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลจากตารางที่ 16 พบว่าสตรีที่ต้องการมีจำนวนบุตร 0-2 คน ทำหมันต่ำสุดร้อยละ 27.8 แต่สตรีกลุ่มที่ทำหมันสูงสุดได้แก่สตรีกลุ่มที่ต้องการมีบุตร 3-4 คน รองลงมาก็คือ กลุ่มสตรีที่ต้องการจำนวนบุตร 5 คนขึ้นไป นั่นคือร้อยละ 41.5 และ 37.8 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจำนวนบุตรที่ต้องการมีผลต่อการทำหมัน แต่ไม่เป็นไปในทิศทางที่ตั้งไว้

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองพบว่า ในกลุ่มสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน จำนวนบุตรที่ต้องการมีผลต่อการทำหมันในทางลบ นั่นคือ อัตราส่วนของการทำหมันลดลงจากร้อยละ 22.4 เป็น 12.5 และไม่มีการทำหมันเลย เมื่อจำนวนบุตรที่สตรีต้องการเท่ากับ 0-2, 3-4 และ 5 คนขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สำหรับสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 3 คนขึ้นไป จะพบว่าส่วนใหญ่สตรีที่ต้องการมีบุตร 0-2 และ 3-4 คนทำหมันร้อยละ 57.1 และ 55.0 และต่ำสุดในกลุ่มที่ต้องการมีบุตร 5 คนขึ้นไป ทำหมันเพียงร้อยละ 42.4 เท่านั้น ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การปรึกษาหารือเรื่องจำนวนบุตรที่ต้องการในระหว่างสตรีกับสามีไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องการทำหมันแต่อย่างใด แต่เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมในการพิจารณาความสัมพันธ์ในกลุ่มสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ 0-2 คน พบว่าอัตราการทำหมันแตกต่างกันแต่ไม่มากนัก แต่สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป พบว่าสตรีที่เคยมีการปรึกษาหารือในเรื่องจำนวนบุตรที่ต้องการกับสามีทำหมันในอัตราส่วนที่สูงคือ ร้อยละ 56.3 ในขณะที่สตรีที่ไม่เคยมีการปรึกษาหารือในเรื่องจำนวนบุตรที่ต้องการกับสามีทำหมันเพียงร้อยละ 43.8 ซึ่งแตกต่างกันถึงร้อยละ 12.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ร้อยละของการทำหมั้น จำแนกตามจำนวนบุตรที่ต้องการการปรึกษาหารือเรื่องจำนวนบุตรที่ต้องการและจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

	0-3	3 คนขึ้นไป	รวม
<u>จำนวนบุตรที่ต้องการ</u>			
0 - 2 คน	22.4 (228)	57.1 (42)	27.8 (270)
3 - 4 คน	12.5 (56)	55.0 (120)	41.5 (176)
5 คนขึ้นไป	0.0 (4)	42.4 (33)	37.8 (37)
รวม	20.1 (288)	53.3 (195)	33.5 (483)
<u>การปรึกษาหารือเรื่องจำนวนบุตรที่ต้องการ</u>			
เคย	20.7 (237)	56.3 (128)	33.2 (365)
ไม่เคย	17.3 (52)	43.8 (80)	33.3 (132)
รวม	20.1 (289)	50.1 (208)	33.2 (497)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลของตารางที่ 8 ถึงตารางที่ 16 เป็นผลของตัวแปรอิสระต่าง ๆ ต่อการทำหมัน ข้อมูลของตารางที่ 17 จนถึงตารางที่ 25 จะเป็นการวัดผลของตัวแปรอิสระกลุ่มเดียวกันว่ามีผลต่อความคิดที่จะทำหมัน สตรีที่ตกเป็นตัวอย่างของการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้แก่ สตรีที่สมรสแล้วอายุไม่เกิน 49 ปี กำลังอยู่กินกับสามีและยังไม่ได้ทำหมันซึ่งเท่ากับ 335 คน โดยการถามถึงความคิดที่จะทำหมันในอนาคต (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ในการถามคำถามเกี่ยวกับความคิดที่จะทำหมันในอนาคต จะเป็นการถามจากสตรี ข้อมูลจากความคิดหรือการตัดสินใจนั้นเป็นความคิดร่วมกันระหว่างสตรีและสามีถึงร้อยละ 71.0 นั่นคือ สตรีที่ตอบว่าคิดจะทำหมันถึงร้อยละ 71.0 ตอบว่าได้ปรึกษาหารือกับสามีในเรื่องนี้แล้ว และร้อยละ 91.4 ของสตรีที่คิดจะทำหมันตอบว่าตนเองจะเป็นผู้ทำหมัน

จากการถามคำถามในลักษณะเดียวกันนี้กับสตรีที่มีคุณสมบัตินั้นเดียวกันกับการศึกษาครั้งนี้ที่จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าสตรีที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ที่กำลังอยู่กินกับสามีและยังไม่ได้ทำหมัน คิดจะทำหมันในอนาคตร้อยละ 36 (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ 2525: 25) และจากการศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ที่จังหวัดชลบุรีพบว่าสตรีที่สมรสแล้วและกำลังอยู่กินกับสามีมีความคิดที่จะทำหมันสูงถึงร้อยละ 77.3 (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ 2525) การศึกษาครั้งนี้พบว่า สตรีในเขตชานเมืองของกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ เขตบางเขน บางกะปิ มีนบุรี คิดจะทำหมันถึงร้อยละ 53.5 ข้อมูลในตารางที่ 10 ถึงตารางที่ 18 ต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับความคิดที่จะทำหมัน

ผลวิเคราะห์ในตารางที่ 17 อายุของสามีมีผลในทางลบต่อความคิดที่จะทำหมันของสตรี เมื่ออายุมากขึ้นร้อยละของความคิดที่จะทำหมันได้ลดลงตามอายุที่สูงขึ้นดังจะเห็นได้จากสตรีที่สามีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความคิดที่จะทำหมันถึงอัตราร้อยละ 70.0 เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้นสัดส่วนของความคิดที่จะทำหมันก็ลดลงดังเช่น อายุ 25-34, 35-44, 45-49 และ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดที่จะทำหมันในอัตราส่วนร้อยละ 65.7, 52.5, 35.0 และ 11.7 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมในการพิจารณาผลของอายุสามีกับความคิดที่จะทำหมันของสตรีก็พบว่า ในกลุ่มที่มีบุตร 0-2 คน อายุของสามียังมีผลกับความคิดที่จะทำหมันในทางลบ นั่นคือ อัตราส่วนของความคิดที่จะทำหมันลดลงจากร้อยละ 68.4 เป็น 69.5, 60.3, 41.2 และ 7.7 เมื่ออายุเพิ่มขึ้นจากต่ำกว่า 25 ปี เป็น 50 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ในกลุ่มสตรีที่มีบุตร

3 คนขึ้นไปก็ยังพบว่าอายุของสามีมีผลในทางลบกับความคิดที่จะทำหมันเช่นเดียวกัน จึงอาจจะสรุปได้ว่าอายุของสามีมีผลในทางลบกับความคิดที่จะทำหมัน ดังสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อายุของสตรีมีผลต่อความคิดที่จะทำหมัน นั่นคือ กลุ่มอายุ 25-34 ปี คิดที่จะทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 66.4 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และ 35-44 ปี ซึ่งมีอัตราส่วนร้อยละของความคิดที่จะทำหมันเป็น 63.0 และ 45.9 ตามลำดับ และสตรีกลุ่มอายุ 45-49 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่คิดทำหมันต่ำสุดเพียงร้อยละ 50.1 เท่านั้น เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมในการพิจารณาด้วย จะเห็นได้ว่าสตรีกลุ่มที่มีอายุ 25-34 ปี คิดทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 71.1 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปี และกลุ่มอายุ 35-44 ปี ซึ่งคิดทำหมันร้อยละ 64.7 และ 51.2 ตามลำดับ สตรีกลุ่มอายุ 45-49 ปี และ 50 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่คิดทำหมันต่ำสุด เพียงร้อยละ 6.7 และ 33.3 ตามลำดับ สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปพบว่า สตรีกลุ่มอายุ 25-34 ปี คิดทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 46.4 รองลงมาก็ได้แก่สตรีกลุ่มอายุ 35-44 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปี ซึ่งมีอัตราส่วนร้อยละคิดทำหมัน 40.9 และ 33.3 ตามลำดับ สตรีกลุ่มอายุ 45-49 ปี เป็นกลุ่มที่คิดทำหมันต่ำสุดเพียงร้อยละ 4.2 เท่านั้น ดังนั้นจึงพออาจกล่าวได้ว่าสตรีในกลุ่มที่มีอายุสูงขึ้นไปนั้นเป็นในทางลบต่อความคิดที่จะทำหมันซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ร้อยละของความคิดที่จะทำหมัน จำแนกตามอายุของสามี อายุของสตรี และ
จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

อายุ	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
สามี			
ต่ำกว่า 25 ปี	68.4 (19)	100.0 (1)	70.0 (20)
25 - 34 ปี	69.5 (118)	37.5 (16)	65.7 (134)
35 - 44 ปี	60.3 (63)	39.5 (38)	52.5 (101)
45 - 49 ปี	41.2 (17)	30.4 (23)	35.0 (40)
50 ปีขึ้นไป	7.7 (13)	14.3 (21)	11.7 (34)
รวม	61.3 (230)	32.3 (99)	52.6 (329)
สตรี			
ต่ำกว่า 25 ปี	64.7 (51)	33.3 (3)	63.0 (54)
25 - 34 ปี	71.1 (121)	46.4 (28)	66.4 (149)
35 - 44 ปี	51.2 (41)	40.9 (44)	45.9 (85)
45 - 49 ปี	6.7 (15)	4.2 (24)	50.1 (39)
50 ปีขึ้นไป	33.3 (3)	50.0 (2)	40.0 (5)
รวม	61.5 (23)	33.7 (101)	53.0 (332)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลจากตารางที่ 18 พบว่าความคิดที่จะทำหมันของสตรีและสามีลดลงเมื่ออายุของสตรีและสามีมากขึ้น นั่นคือ คู่ที่อายุยังน้อย (ต่ำกว่า 25 ปี) คิดหรือตั้งใจจะทำหมันในอนาคตถึงร้อยละ 73.3 แล้วลดเป็นร้อยละ 69.8, 45.1, 12.5 เมื่ออายุของสตรีและสามีเพิ่มขึ้นเป็น 25-34 ปี 35-44 ปี และ 45-49 ปี ตามลำดับ

ถ้าเปรียบเทียบผลของอายุของสามีกับอายุของสตรี ต่อความคิดที่จะทำหมันอาจจะกล่าวได้ว่าอายุของสามีมีผลทำให้สตรี คิดที่จะทำหมันมากกว่าอายุของสตรีเอง เช่น สตรีที่สามีอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดจะทำหมันถึงร้อยละ 70.0 ในขณะที่สตรีอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดจะทำหมันเพียงร้อยละ 63.5 เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ร้อยละของความคิดที่จะทำหมัน จำแนกตามอายุของสตรีและสามี

อายุของสตรี	อายุของสามี					รวม
	ต่ำกว่า 25	25-34	35-44	45-49	มากกว่า 50	
ต่ำกว่า 25 ปี	73.3 (15)	54.8 (31)	83.3 (6)	0.0 (0)	0.0 (0)	63.5 (52)
25 - 34 ปี	75.0 (4)	69.8 (96)	58.1 (43)	66.7 (3)	0.0 (1)	66.0 (147)
35 - 44 ปี	0.0 (0)	66.7 (6)	45.1 (51)	47.6 (21)	28.6 (7)	45.9 (85)
45 - 49 ปี	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (1)	12.5 (16)	0.0 (22)	5.1 (39)
50 ปีขึ้นไป	0.0 (1)	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)	50.0 (4)	40.0 (5)
รวม	70.0 (20)	66.2 (133)	52.5 (101)	35.0 (40)	11.8 (34)	52.7 (328)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลจากตารางที่ 19 พบว่าระดับการศึกษาของลำมีมีผลในทางบวกต่อความคิดที่จะทำ
 หมั้น นั่นคือ เมื่อการศึกษาของลำมีของสตรีสูงขึ้น ร้อยละความคิดที่จะทำหมั้นเพิ่มขึ้นตาม
 ระดับการศึกษา ดังจะเห็นได้จากสตรีที่ลำมีมีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 คิดจะทำ
 หมั้นร้อยละ 20.0 มีความคิดที่จะทำหมั้นเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42.5, 46.4, 60.0, 43.8
 และ 65.7 เมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้นสัดส่วนของความคิดที่จะทำหมั้นก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังเช่น
 สตรีที่ลำมีจบชั้นประถมศึกษาปี 4 ปีที่ 5-7 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีที่ 4-5 และวิทยาลัยหรือ
 มหาวิทยาลัยขึ้นไปตามลำดับ ยกเว้นกลุ่มมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นไปตาม
 สัมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณาผลของระดับการศึกษากับความคิดที่จะ
 ทำหมั้นก็พบว่า ในกลุ่มที่มีบุตร 0-2 คน ระดับการศึกษามีผลกับความคิดที่จะทำหมั้นในลักษณะไม่
 เป็นระบบ สตรีกลุ่มที่คิดจะทำหมั้นสูงสุดได้แก่สตรีกลุ่มที่ลำมีมีระดับการศึกษามหาวิทยาลัยหรือ
 มหาวิทยาลัยขึ้นไป ซึ่งคิดที่จะทำหมั้นร้อยละ 66.3 รองลงมาสตรีกลุ่มที่ลำมีจบประถมศึกษาปีที่ 4
 สตรีกลุ่มที่คิดจะทำหมั้นต่ำสุดได้แก่สตรีกลุ่มที่ลำมีมีการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 5-7 และสตรีกลุ่มที่
 ลำมีมีการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4-5 ซึ่งคิดทำหมั้นเพียงร้อยละ 42.9 และ 46.2 ตามลำดับ

สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปก็พบในลักษณะเช่นเดียวกันคือ สตรีกลุ่มที่ลำมีมีการ
 การศึกษามหาวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยขึ้นไป คิดทำหมั้นสูงสุดร้อยละ 60.0 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่
 ลำมีมีการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 5-7 สตรีกลุ่มที่คิดทำหมั้นต่ำสุดได้แก่สตรีกลุ่มที่ลำมีจบประถม
 ศึกษาศึกษาปีที่ 4 และสตรีกลุ่มที่ลำมีมีการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งคิดทำหมั้นเพียงร้อยละ 25.8
 และ 50.0 ตามลำดับ

และในเรื่องค่าสนาของลำมีพบว่า สตรีที่ลำมีนับถือศาสนาพุทธคิดทำหมั้นสูงถึงร้อยละ
 58.8 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ลำมีนับถือศาสนาอิสลาม คิดทำหมั้นเพียงร้อยละ 18.9 เท่านั้น เมื่อนำ
 จำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณาพบว่า สตรีที่ลำมีนับถือศาสนาพุทธมีความคิดที่จะทำหมั้นสูง
 ถึงร้อยละ 63.3 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ลำมีนับถือศาสนาอิสลามที่คิดทำหมั้นเพียงร้อยละ 21.4
 เท่านั้น สำหรับสตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป ก็พบในลักษณะเดียวกัน จึงอาจสรุปได้ว่าค่าสนามีผลกับ
 ความคิดที่จะทำหมั้นซึ่งเป็นไปตามสัมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 19 ร้อยละของความคิดที่จะทำหมั้น จำแนกตามระดับการศึกษา คำสอนของลัทธิ และ จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
<u>ระดับการศึกษาของลัทธิ</u>			
<u>ต่ำกว่า ป.4</u>	50.0 (2)	0.0 (3)	20.0 (5)
จบ ป.4	66.0 (47)	25.8 (66)	42.5 (113)
ป.5 - ป.7	42.9 (21)	57.1 (7)	46.4 (28)
มศ.1 - มศ.3	61.7 (47)	50.0 (8)	60.0 (55)
มศ.4 - มศ.5	46.2 (13)	33.3 (3)	43.8 (16)
มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยขึ้นไป	66.3 (98)	60.0 (10)	65.7 (108)
รวม	61.8 (228)	33.0 (97)	53.2 (325)
<u>คำสอนของลัทธิ</u>			
พุทธ	63.3 (215)	43.5 (62)	58.8 (277)
อิสลาม	21.4 (14)	17.9 (39)	18.9 (53)
รวม	60.7 (229)	33.7 (101)	52.4 (33)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลจากตารางที่ 20 พบว่าลักษณะอาชีพบางอย่างของลำมีผลต่อความคิดที่จะทำหมันมาก นั่นคือในสตรีที่ลำมีอาชีพปฏิบัติงานบริหาร คิดที่จะทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 66.7 รองลงมาคือได้แก่สตรีที่ลำมีอาชีพช่างหรือปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร คิดที่จะทำหมันร้อยละ 61.6 และต่ำสุดในกลุ่มอาชีพพนักงานขายยานพาหนะและคนงานที่เกี่ยวข้องคิดที่จะทำหมันเพียงร้อยละ 27.3 เท่านั้น จะเห็นได้ว่าสตรีกลุ่มที่ลำมีอาชีพปฏิบัติงานบริหาร ซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพที่ใช้วิชาชีพ คิดที่จะทำหมันสูงกว่าสตรีกลุ่มที่ลำมีอาชีพใช้แรงงานหรือกลุ่มอาชีพพนักงานขายยานพาหนะและคนงานที่เกี่ยวข้อง อาจเป็นไปได้ว่าสตรีกลุ่มที่ลำมีอาชีพใช้วิชาชีพเป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง ต้องการความรู้ความสามารถในการทำงานมาก ลักษณะการทำงานแตกต่างจากงานอาชีพอื่น ทำให้สตรีกลุ่มที่ลำมีอาชีพใช้วิชาชีพ คิดที่จะทำหมันมากกว่าสตรีกลุ่มที่ลำมีอาชีพใช้แรงงาน

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองในกลุ่มสตรีกลุ่มที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน พบว่าสตรีกลุ่มที่ลำมีอาชีพปฏิบัติงานบริหาร คิดที่จะทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 80.0 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่ลำมีอาชีพปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า นั่นคือคิดทำหมันร้อยละ 71.4 และต่ำสุดในกลุ่มอาชีพพนักงานขายยานพาหนะและคนงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคิดทำหมันเพียงร้อยละ 27.3 เท่านั้น สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป พบว่า สตรีกลุ่มที่ลำมีอาชีพช่างหรือปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร คิดทำหมันถึงร้อยละ 45.5 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่ลำมีอาชีพปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ คิดทำหมันร้อยละ 40.0 และต่ำสุดในกลุ่มอาชีพงานบริการทั่วไป ที่คิดทำหมันเพียงร้อยละ 19.0 เท่านั้น

ในตารางเดียวกันนี้พบว่าอาชีพของสตรีมีผลต่อความคิดที่จะทำหมันมาก นั่นคือในกลุ่มสตรีอาชีพปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพคิดที่จะทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 65.7 รองลงมาได้แก่กลุ่มสตรีอาชีพช่างหรือปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกรคิดทำหมันร้อยละ 61.7 และต่ำสุดในกลุ่มสตรีอาชีพปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้าคิดทำหมันเพียงร้อยละ 44.2 เท่านั้น

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณาจะเห็นได้ว่าสตรีกลุ่มที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน พบว่าสตรีกลุ่มอาชีพช่างหรือปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกรคิดที่จะทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 72.3 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มอาชีพปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ คิดทำหมันร้อยละ 71.2 และต่ำสุดในสตรีกลุ่มอาชีพปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า ซึ่งคิดทำหมันเพียงร้อยละ 48.1 เท่านั้น อาจเป็นไปได้ว่าผู้ที่มีอาชีพใช้แรงงานตระหนักถึงความยากลำบากที่มีบุตรมาก ตลอดจนต้องการยกฐานะของตนเองและของบุตรโดยการมีบุตรน้อยลง ส่วนผู้ที่มีอาชีพใช้วิชาชีพนั้นมักมีรายได้ดีพอที่จะเลี้ยงดู

บุตรของตนให้มีการศึกษาถึงไม่ได้คำนึงถึงจำนวนบุตรมากนัก สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป พบว่าสตรีกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม คิดค่าหมั้นสูงสุดร้อยละ 42.9 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มอาชีพผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้าที่คิดค่าหมั้นร้อยละ 37.5 และต่ำสุดในสตรีกลุ่มอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร ซึ่งคิดค่าหมั้นเพียงร้อยละ 23.0 เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ร้อยละของความคิดที่จะทำหมัน จำแนกตามอาชีพของลำมี อาชีพของสตรี และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

อาชีพ	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
ลำมี			
ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	80.0 (5)	0.0 (1)	66.7 (6)
ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ	60.6 (127)	40.0 (30)	56.7 (157)
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	71.4 (14)	35.3 (17)	51.6 (31)
เกษตรกรรม	42.9 (7)	27.8 (18)	32.0 (25)
พนักงานขับยานพาหนะและคนงานที่เกี่ยวข้อง	27.3 (11)	0.0 (0)	27.3 (11)
ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร	65.7 (41)	45.5 (11)	61.6 (52)
งานบริการทั่วไป	60.0 (20)	19.0 (21)	39.0 (41)
รวม	60.4 (225)	32.7 (98)	52.0 (328)
สตรี			
ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	-	-	-
ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ	71.2 (59)	36.4 (11)	65.7 (70)
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	48.1 (27)	37.5 (16)	44.2 (43)
เกษตรกรรม	50.0 (4)	42.9 (7)	45.5 (11)
พนักงานขับยานพาหนะและคนงานที่เกี่ยวข้อง	-	-	-
ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร	72.3 (47)	23.0 (13)	61.7 (60)
งานบริการทั่วไป	53.7 (95)	32.7 (55)	46.0 (150)
รวม	61.2 (232)	33.3 (102)	52.7 (334)

ผลจากตารางที่ 21 พบว่าสถานการณ์ภาพการทำงานของลำมีมีผลต่อความคิดที่จะทำหมัน นั้นคือ สตรีกลุ่มที่ลำมีมีสถานการณ์ภาพเป็นลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ คิดที่จะทำหมันสูงสุดร้อยละ 58.1 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่ลำมีมีสถานการณ์ภาพเป็นลูกจ้างเอกชนและกลุ่มสตรีที่ลำมีมีสถานการณ์ภาพเป็นนายจ้าง นั่นคือ คิดทำหมันร้อยละ 55.7 และ 40.0 ตามลำดับ ส่วนสตรีกลุ่มที่ลำมีทำงานส่วนตัว คิดทำหมันต่ำสุดร้อยละ 37.0 เท่านั้น

เมื่อนำจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาเป็นตัวแปรคู่มาพิจารณาพบว่า สตรีกลุ่มที่มีบุตร 0-2 คน มีสัดส่วนคิดทำหมันอย่างใกล้เคียงกัน นั่นคือ สตรีกลุ่มที่ลำมีเป็นลูกจ้างเอกชนคิดทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 65.3 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ลำมีเป็นลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ คิดทำหมันร้อยละ 61.1 และสตรีกลุ่มที่ลำมีทำงานส่วนตัว คิดทำหมันต่ำสุดเพียงร้อยละ 48.5 เท่านั้น

สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป พบว่าสตรีกลุ่มที่ลำมีเป็นลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ คิดที่จะทำหมันสูงสุดร้อยละ 43.5 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่ลำมีเป็นลูกจ้างเอกชน คิดทำหมันร้อยละ 32.3 และสตรีกลุ่มที่ลำมีทำงานส่วนตัว เป็นกลุ่มคิดทำหมันต่ำสุดเพียงร้อยละ 27.5 เท่านั้นซึ่ง เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะเช่นเดียวกันกับความสัมพันธ์เดิม

สถานการณ์ภาพการทำงานของผู้สตรีทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องความคิดที่จะทำหมันมาก และมีผลในลักษณะเดียวกันกับสถานการณ์ภาพการทำงานของลำมี นั่นคือ สตรีที่เป็นลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และลูกจ้างเอกชน คิดหรือตั้งใจจะทำหมันสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมในการพิจารณา ก็ยังพบผลของสถานการณ์ภาพในการทำงานกับความคิดที่จะทำหมันในลักษณะเดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ร้อยละของความคิดที่จะทำหนังสือแจ้งแนกตามสถานภาพการทำงานของ
 สามี ของสตรีและจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

สถานภาพการทำงาน	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
สามี			
นายจ้าง	66.7 (3)	0.0 (2)	40.0 (5)
ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	61.1 (113)	43.5 (23)	58.1 (136)
ลูกจ้างเอกชน	65.3 (75)	32.3 (31)	55.7 (106)
ทำงานส่วนตัว	48.5 (33)	27.5 (40)	37.0 (73)
รวม	60.7 (224)	32.3 (96)	52.2 (320)
สตรี			
ว่างงาน	50.3 (90)	31.4 (51)	45.4 (141)
ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	70.5 (61)	30.0 (10)	64.9 (71)
ลูกจ้างเอกชน	78.6 (42)	25.0 (12)	66.7 (54)
ทำงานส่วนตัว	51.7 (29)	43.4 (23)	48.1 (52)
อื่น ๆ	30.0 (10)	33.3 (6)	31.3 (16)
รวม	61.2 (232)	33.3 (102)	52.7 (334)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลจากตารางที่ 22 พบว่าการทำงานก่อนแต่งงานของสตรีมีผลต่อความคิดที่จะทำหมัน นั่นคือ สตรีกลุ่มที่เคยทำงานก่อนแต่งงานคิดทำหมันสูงถึงร้อยละ 57.7 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ไม่เคยทำงานคิดทำหมันเพียงร้อยละ 43.8 เท่านั้น

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมพิจารณาด้วยพบว่า การทำงานของสตรี ก่อนแต่งงาน มีผลต่อความคิดที่จะทำหมันในลักษณะ เดิม

ผลจากตารางเดียวกันนี้ การทำงานหลังแต่งงานของสตรีมีผลต่อความคิดที่จะทำหมัน เช่นเดียวกับการทำงานก่อนแต่งงาน นั่นคือ สตรีกลุ่มที่เคยทำงานหลังแต่งงาน คิดทำหมันสูงถึง ร้อยละ 60.7 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ไม่เคยทำงานหลังแต่งงาน คิดทำหมันต่ำเพียงร้อยละ 50.0

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมพิจารณาพบว่า การทำงานของสตรีหลังแต่งงานก็ยังมีผลต่อความคิดที่จะทำหมันในลักษณะ เดิม เช่นกัน นั่นคือ สตรีกลุ่มที่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ 0-2 คนในกลุ่มที่เคยทำงานหลังแต่งงานคิดทำหมันสูงถึงร้อยละ 64.9 ในขณะที่สตรีในกลุ่มที่ไม่เคยทำงาน (หลังแต่งงาน) คิดทำหมันต่ำเพียงร้อยละ 54.3 เท่านั้น

สำหรับสตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปก็เช่นเดียวกันที่ว่าสตรีกลุ่มที่เคยทำงานคิดที่จะทำหมันสูง ร้อยละ 45.0 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ไม่เคยทำงานคิดทำหมันเพียงร้อยละ 25.8 เท่านั้น

การทำงานในปัจจุบันของสตรีมีผลต่อความคิดที่จะทำหมันมาก นั่นคือ ในกลุ่มสตรีที่ทำงานในบ้านคิดทำหมันสูงถึงร้อยละ 59.2 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่ทำงานนอกบ้านที่คิดจะทำหมันร้อยละ 57.1 และต่ำสุดในกลุ่มสตรีที่ไม่ทำงานที่คิดจะทำหมันเพียงร้อยละ 44.4

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมพิจารณาด้วยพบว่า สตรีที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 0-2 คน สตรีกลุ่มที่ทำงานในบ้านเป็นกลุ่มที่คิดทำหมันสูงสุดร้อยละ 68.7 รองลงมาได้แก่ สตรีกลุ่มที่ทำงานนอกบ้าน คิดทำหมันร้อยละ 55.6 และต่ำสุดก็ได้แก่สตรีกลุ่มที่ไม่ทำงาน ซึ่งเป็นกลุ่มที่คิดทำหมันต่ำสุดร้อยละ 53.3

สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปนั้น สตรีกลุ่มที่ทำงานนอกบ้านเป็นกลุ่มที่คิดทำหมันสูงสุดร้อยละ 60.0 รองลงมาในกลุ่มสตรีไม่ทำงาน คิดทำหมันร้อยละ 29.6 และต่ำสุดในกลุ่มสตรีที่ทำงานในบ้านที่คิดทำหมันเพียงร้อยละ 25.0 เท่านั้น ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากความสัมพันธ์เดิม

ตารางที่ 22 ร้อยละของความคิดที่จะทำหมั้น จำแนกตามการทำงานของผู้สตรีที่ได้รับค่าจ้างเป็นเงินเดือนและจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

การทำงานของสตรี	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
<u>ก่อนแต่งงาน</u>			
เคย	63.0 (165)	39.6 (48)	57.7 (213)
ไม่เคย	56.7 (67)	27.8 (54)	43.8 (121)
รวม	61.2 (232)	33.3 (102)	52.7 (334)
<u>หลังแต่งงาน</u>			
เคย	64.9 (151)	45.0 (40)	60.7 (191)
ไม่เคย	54.3 (81)	25.8 (62)	42.0 (143)
รวม	61.2 (232)	33.3 (102)	52.7 (334)
<u>ปัจจุบัน</u>			
ไม่ทำงาน	53.3 (90)	29.6 (54)	44.4 (144)
ทำในบ้าน	55.6 (27)	60.0 (15)	57.1 (42)
ทำนอกบ้าน	68.7 (115)	25.0 (32)	59.2 (147)
รวม	61.2 (232)	32.7 (101)	52.6 (333)

ศูนย์วิจัยสหประชาชาติ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลจากตารางที่ 23 พบว่ารายได้ของครอบครัวมีผลในทางบวกกับความคิดที่จะทำหมัน นั่นคือ สตรีกลุ่มที่มีรายได้ครอบครัวสูงขึ้น ร้อยละของความคิดที่จะทำหมันได้เพิ่มขึ้นตามรายได้ ดังจะ เห็นได้จากสตรีกลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 2,000 บาท คิดทำหมันต่ำสุดร้อยละ 45.5 เมื่อรายได้ของครอบครัวเพิ่มมากขึ้น สัดส่วนของความคิดที่จะทำหมันก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังเช่น กลุ่มที่มีรายได้ 2,001-4,000 บาท 4,001-6,000 บาท 6,001-8,000 บาท และ 8,001-10,000 บาท คิดที่จะทำหมันเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 47.9, 52.1, 57.5 และ 67.7 ตามลำดับ ยกเว้นในกลุ่มที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป ซึ่งน่าจะกล่าวได้ว่าเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณาพบว่ากลุ่มสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน ในกลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 2,000 บาท เป็นกลุ่มคิดทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 75.0 รองลงมาได้แก่ สตรีกลุ่มที่มีรายได้ 8,001-10,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้ 6,001-8,000 บาท คิดทำหมันร้อยละ 74.1 และ 60.1 ตามลำดับ สตรีกลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัว 4,001-6,000 บาท 2,001-4,000 บาท และ 10,001 บาทขึ้นไป เป็นกลุ่มที่คิดทำหมันต่ำสุดร้อยละ 56.9, 57.1 และ 60.0 ตามลำดับ

สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปพบว่า สตรีกลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัว 10,001 บาท ขึ้นไป คิดทำหมันสูงสุดร้อยละ 45.5 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่มีรายได้ 6,001-8,000 บาท และกลุ่ม 4,001-6,000 บาท ซึ่งคิดทำหมันร้อยละ 42.9 และ 33.3 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่คิด ทำหมันต่ำสุด ได้แก่ สตรีกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท และ 2,001-4,000 บาท ซึ่งคิดทำ หมันเพียงร้อยละ 28.6 และ 30.3 เท่านั้น

รายได้ของสตรีมีผลทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องความคิดที่จะทำหมัน นั่นคือ สตรีกลุ่ม ที่คิดทำหมันสูงสุดได้แก่สตรีกลุ่มที่มีรายได้ 4,001-6,000 บาท ซึ่งคิดทำหมันถึงร้อยละ 84.4 รองลงมาในกลุ่มสตรีที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท และกลุ่มสตรีที่มีรายได้ 2,001-4,000 บาท นั่นคือ คิดที่จะทำหมันร้อยละ 56.0 และ 52.2 ตามลำดับ กลุ่มสตรีที่มีรายได้ 6,000 บาทขึ้นไป และสตรีกลุ่มที่ไม่มีรายได้ เป็นกลุ่มที่คิดทำหมันค่อนข้างต่ำ นั่นคือ ร้อยละ 45.3 และ 44.4 เท่านั้น

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณาด้วยพบว่า สตรีที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน สตรีกลุ่มที่มีรายได้ 4,001-6,000 บาท เป็นกลุ่มคิดทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 88.5 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้ 2,001-4,000 บาท

ซึ่งคิดค่าหนังสือร้อยละ 70.6 และ 57.6 ตามลำดับ ส่วนสตรีกลุ่มที่มีรายได้ 6,000 บาทขึ้นไป และกลุ่มสตรีที่ไม่มีรายได้คิดค่าหนังสือต่ำสุดร้อยละ 50.0 และ 52.7 ตามลำดับ

สำหรับสตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปพบว่า สตรีกลุ่มที่มีรายได้ 4,001-6,000 บาท เป็นกลุ่มที่คิดค่าหนังสือสูงถึงร้อยละ 66.7 รองลงมาในกลุ่มสตรีที่ไม่มีรายได้และต่ำกว่า 2,000 บาท นั้นคือ คิดค่าหนังสือร้อยละ 32.7 และ 25.0 ตามลำดับ สตรีกลุ่มที่มีรายได้ 2,001-4,000 บาท เป็นกลุ่มที่คิดค่าหนังสือต่ำสุดเพียงร้อยละ 12.5 เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ร้อยละของความคิดที่จะทำหมัน จำแนกตามรายได้ของครอบครัว รายได้ของสตรี และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

รายได้	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
ครอบครัว			
ต่ำกว่า 2,000 บาท	75.0 (12)	28.6 (21)	45.5 (33)
2,001 - 4,000 บาท	57.1 (63)	30.3 (33)	47.9 (96)
4,001 - 6,000 บาท	56.9 (58)	33.3 (15)	52.1 (73)
6,001 - 8,000 บาท	60.1 (33)	42.9 (7)	57.5 (40)
8,001 -10,000 บาท	74.1 (27)	25.0 (4)	67.7 (31)
10,001 บาทขึ้นไป	60.0 (35)	45.5 (11)	56.5 (46)
รวม	61.0 (228)	33.0 (91)	53.0 (319)
สตรี			
ไม่มีรายได้	52.7 (93)	32.7 (55)	45.3 (148)
ต่ำกว่า 2,000 บาท	70.6 (34)	25.0 (16)	56.0 (50)
2,001 - 4,000 บาท	57.6 (59)	12.5 (8)	52.2 (67)
4,001 - 6,000 บาท	88.5 (26)	66.7 (6)	84.4 (32)
6,001 บาทขึ้นไป	50.0 (8)	0.0 (1)	44.4 (9)
รวม	60.9 (220)	31.4 (86)	52.6 (306)

ผลจากตารางที่ 24 พบว่าทัศนคติของลำมีต่อการทำแท้งมีผลต่อความคิดที่จะทำหมันมาก นั่นคือ สตรีกลุ่มที่ลำมีเห็นด้วยกับการทำแท้งฯ คิดทำหมันสูงสุดคือร้อยละ 63.8 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการทำแท้งฯ คิดทำหมันต่ำร้อยละ 51.1 ดังนั้นทัศนคติของลำมีกับการทำแท้งมีผลต่อความคิดที่จะทำหมันในทิศทางที่ได้ตั้งสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมในการพิจารณาพบว่า สตรีกลุ่มที่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ 0-2 คน การเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการทำแท้งไม่ได้ทำให้เกิดความแตกต่างในการทำหมันแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามในบรรดาสตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปพบว่า สตรีกลุ่มที่ลำมีเห็นด้วยกับการทำแท้งฯ คิดทำหมันสูงร้อยละ 54.5 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ลำมีไม่เห็นด้วยกับการทำแท้งฯ คิดที่จะทำหมันต่ำเพียงร้อยละ 26.4 เท่านั้น

ทัศนคติของลำมีต่อการลดอัตราภาวะคนโสดมีผลต่อความคิดที่จะทำหมัน นั่นคือ สตรีกลุ่มที่ลำมีเห็นด้วยกับการลดอัตราภาวะคนโสด คิดที่จะทำหมันต่ำร้อยละ 51.1 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ลำมีไม่เห็นด้วยกับการลดอัตราภาวะคนโสด คิดที่จะทำหมันสูงถึงร้อยละ 61.0 ซึ่งตรงกันข้ามกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมพิจารณาก็ยังพบความสัมพันธ์ในลักษณะ เดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ร้อยละของความคิดที่จะทำซ้ำใน จำแนกตามทัศนคติของสํามีกับการทำแท้ง ทัศนคติของสํามีกับการลดอัตราภาษีคนโสดและจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

ทัศนคติ	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
<u>การทำแท้ง</u>			
เห็นด้วย	66.3 (83)	54.5 (22)	63.8 (105)
ไม่เห็นด้วย	67.5 (80)	26.4 (53)	51.1 (133)
รวม	66.9 (163)	34.7 (75)	56.7 (238)
<u>การลดอัตราภาษีคนโสด</u>			
เห็นด้วย	63.8 (94)	18.9 (37)	51.1 (131)
ไม่เห็นด้วย	67.0 (88)	45.7 (35)	61.0 (123)
รวม	65.4 (182)	31.9 (72)	55.9 (254)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลจากตารางที่ 25 พบว่าจำนวนบุตรที่ต้องการมีผลต่อความคิดที่จะทำหมันในทางลบ นั่นคือ เมื่อสตรีต้องการมีจำนวนบุตรมากขึ้น ความคิดที่จะทำหมันลดลง ดังเช่นสตรีกลุ่มที่ต้องการบุตร 0-2 คน คิดที่จะทำหมันสูงสุดถึงร้อยละ 60.0 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่ต้องการบุตร 3-4 คน และต่ำสุดในกลุ่มสตรีที่ต้องการบุตร 5 คนขึ้นไป อัตราส่วนร้อยละของความคิดที่จะทำหมัน 51.5 และ 8.7 ตามลำดับ จึงอาจสรุปได้ว่าจำนวนบุตรที่ต้องการมีผลต่อความคิดที่จะทำหมัน ดังลัทธิฐานที่ตั้งไว้

เมื่อนำจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เข้ามาร่วมในการพิจารณาพบว่า สตรีกลุ่มที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน จะเห็นได้ว่าสตรีกลุ่มที่ต้องการบุตร 3-4 คน คิดทำหมันสูงสุดร้อยละ 65.3 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่ต้องการบุตร 0-2 คน และต่ำสุดในกลุ่มสตรีที่ต้องการบุตร 5 คนขึ้นไป ซึ่งอัตราส่วนร้อยละของความคิดที่จะทำหมันเป็น 61.0 และ 25.0 ตามลำดับ

สำหรับสตรีกลุ่มที่มีจำนวนบุตร 3 คนขึ้นไปพบว่าจำนวนบุตรที่ต้องการมีผลในทางลบ ต่อความคิดที่จะทำหมัน นั่นคือ สตรีกลุ่มที่ต้องการบุตร 0-2 คน คิดทำหมันสูงสุดร้อยละ 50.0 รองลงมาได้แก่สตรีกลุ่มที่ต้องการบุตร 3-4 คน ซึ่งคิดทำหมันร้อยละ 38.9 และต่ำสุดในกลุ่มสตรีที่ต้องการบุตร 5 คนขึ้นไป ที่คิดทำหมันเพียงร้อยละ 5.3 เท่านั้น

การปรึกษาหารือเรื่องจำนวนบุตรที่ต้องการระหว่างสามีและสตรี มีผลต่อความคิดที่จะทำหมันมาก นั่นคือ สตรีกลุ่มที่เคยปรึกษาหารือกัน คิดทำหมันสูงร้อยละ 58.6 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ไม่เคยปรึกษาหารือกับสามีคิดทำหมันต่ำร้อยละ 37.5 เท่านั้น

เมื่อนำเอาจำนวนบุตรที่มีชีวิตเข้ามาร่วมพิจารณาพบว่า สตรีที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน สตรีกลุ่มที่เคยปรึกษาหารือกับสามีคิดทำหมันสูงร้อยละ 63.8 ในขณะที่สตรีกลุ่มที่ไม่เคยปรึกษาหารือกับสามี คิดทำหมันต่ำเพียงร้อยละ 51.2 เท่านั้น

สำหรับสตรีกลุ่มที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป ก็เป็นไปในลักษณะเดียวกันที่ว่าสตรีกลุ่มที่เคยปรึกษาหารือกับสามีคิดทำหมันสูงร้อยละ 41.2 ในขณะที่สตรีที่ไม่เคยปรึกษาหารือกับสามีคิดทำหมันต่ำเพียงร้อยละ 24.4 เท่านั้น

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าสามีและสตรีที่เคยปรึกษาหารือเรื่องจำนวนบุตรที่ต้องการคิดที่จะทำหมันสูงกว่าสามีและสตรีที่ไม่เคยปรึกษาหารือเรื่องจำนวนบุตรที่ต้องการ ซึ่งเป็นไปตามลัทธิฐานที่ตั้งไว้ ตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ร้อยละของความคิดที่จะทำหมัน จำแนกตามจำนวนบุตรที่ต้องการ และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

จำนวนบุตรที่ต้องการ	0-2	3 คนขึ้นไป	รวม
0 - 2 คน	67.0 (177)	50.0 (18)	60.0 (195)
3 - 4 คน	65.3 (49)	38.9 (54)	51.5 (103)
5 คนขึ้นไป	25.0 (4)	5.3 (19)	8.7 (23)
รวม	61.3 (230)	34.1 (91)	53.6 (321)
<u>การปรึกษาหารือเรื่องจำนวนบุตรที่ต้องการ</u>			
เคย	63.8 (188)	41.1 (56)	58.6 (244)
ไม่เคย	51.2 (43)	24.4 (45)	37.5 (88)
รวม	61.5 (231)	33.7 (101)	53.0 (332)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ใน ส่วนที่ 2 จะเป็นการนำเอาตัวแปรอิสระบางตัวที่วิเคราะห์ในส่วนที่หนึ่ง (ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ที่ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลต่อแปรตามโดยไม่ได้คำนึงถึงผลของตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ) เข้ามาร่วมพิจารณาพร้อมกันว่ามีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงไร ทั้งในแง่ตัวแปรอิสระตัวเดียว และตัวแปรอิสระอย่างน้อย 2 ตัว (Multivariate analysis) โดยใช้สถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์พหุคูณถดถอย (Multiple Regression)

ดังนั้นการวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดจะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญต่อการทำทรมัน และความคิดที่จะทำทรมัน โดยใช้วิธีการทางสถิติที่เรียกว่าพหุคูณถดถอย ตัวแปรตามคือการทำทรมัน และความคิดที่จะทำทรมันได้ทำตัวแปรตามเป็นสองรายการ ดังนี้ สตรีที่ทำทรมันมีค่า = 1 สตรีที่ไม่ได้ทำทรมันมีค่า = 0 และในเรื่องของความคิดที่จะทำทรมัน สตรีคิดทำทรมัน = 1 สตรีที่ไม่คิดทำทรมันมีค่า = 0

สำหรับตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาในส่วนนี้ได้แก่*

1. จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่
2. รายได้ของครอบครัว
3. อาชีพของสามี
4. การทำงานก่อนแต่งงานของสตรี
5. ค่าเล่าของสามี
6. อายุของสตรี
7. จำนวนบุตรที่ต้องการ
8. ระดับการศึกษาของสามี

ตารางที่ 26 พบว่า จากสมการถดถอย ซึ่งมีตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ รายได้ของครอบครัว อาชีพของสามี อายุของสตรี จำนวนบุตรที่ต้องการ และระดับการศึกษาของสามี ค่า R^2 อธิบายความแตกต่างในเรื่องการทำหมันได้ร้อยละ 17.8

เมื่อให้ตัวแปรอื่น ๆ คงที่ พบว่า ถ้าจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย การทำหมันจะเพิ่มขึ้น .0990 หน่วย ในทำนองเดียวกันถ้ารายได้ของครอบครัวเพิ่มขึ้น 1 หน่วย การทำหมันเพิ่มขึ้น .0189 หน่วย ถ้าอาชีพของสามีไม่ว่าจะเป็นกลุ่มไม่มีงานทำ กลุ่มใช้แรงงานและกลุ่มไม่ใช่แรงงานเพิ่มขึ้น 1 หน่วย การทำหมันเพิ่มขึ้น .0003 หน่วยซึ่งมีผลน้อยมากต่อการทำหมัน และถ้าการทำงานของสตรีเพิ่มขึ้น 1 หน่วย การทำหมันเพิ่มขึ้น .0359 หน่วยและตัวแปรค่าส่วนของสามีพบว่าสตรีที่สามีมีแนวโน้มนับถือศาสนาอิสลามเพิ่มขึ้น 1 หน่วย การทำหมันจะลดลงถึง -.1111 หน่วย และตัวแปรระดับการศึกษาของสามีพบว่าระดับการศึกษาของสามีที่ไม่ได้เรียนหรือมีการศึกษาระดับต่ำเพิ่มขึ้น 1 หน่วย การทำหมันจะลดลง -.0023 หน่วย อย่างไรก็ตาม ตัวแปรทั้งหมดดังกล่าวที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ ค่าส่วนของสามี และรายได้ของครอบครัว สำหรับตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีผลหรือบทบาทต่อการทำหมันมากนัก

เมื่อดูค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐาน(Standardized Beta Coefficient) ซึ่งพบว่าตัวแปรจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่สัมพันธ์กับการทำหมันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวแปรค่าส่วนของสามี และรายได้ของครอบครัว เท่ากับ .3580 - .2201 และ .1264 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของการทำหมัน (T-Statistic อยู่ในวงเล็บ)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta)	\bar{X}	SD.
จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่	.0990* (5.636)	.3580	2.380	1.692
รายได้ของครอบครัว	.0189 (2.216)	.1264	6.343	3.132
อาชีพของสามี	.0003 (.008)	.0004	1.493	.727
การทำงานก่อนแต่งงานของสตรี	.0359 (.796)	.0371	1.373	.484
ค่าสินของสามี	-.1111** (-4.576)	-.2201	1.319	.926
อายุของสตรี	.0297** (1.942)	.1040	4.431	1.638
จำนวนบุตรที่ต้องการ	-0.191 (-.906)	-.0499	2.637	1.222
ระดับการศึกษาของสามี	-.0023 (-.141)	-.0082	3.958	1.698
Constant	-.0089			
\bar{R}^2	.178			

จำนวนตัวอย่าง 432 คน

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

**ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 27 จากสมการถดถอยซึ่งมีตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปรตั้งกล่าว ค่า R^2 อธิบายความแตกต่างในเรื่องการทำหมันได้ร้อยละ 10.1 และในตารางนี้ควบคุมด้วยตัวแปรจำนวนบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน พบว่า รายได้ของครอบครัวมีผลต่อการทำหมันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อายุของสตรีและระดับการศึกษาของสามี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานเท่ากับ .2386, .1943 และ -.1452 ตามลำดับ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ (B) ของตัวแปรทั้ง 3 เป็น -.0310, .0494 และ -.0362 ตามลำดับ

ส่วนตัวแปรจำนวนบุตรที่ต้องการ การทำงานก่อนแต่งงานของสตรี คำสอนของสามี และอาชีพของสามี ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีผลต่อการทำหมันมากนัก ทิศทางของสัมประสิทธิ์มีแนวโน้มในเชิงลบเท่ากับ -.0362, .0577, -.0386 และ .0290 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของการทำหมันและจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 0-2 คน
(T-Statistic อยู่ในวงเล็บ)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta)	\bar{X}	SD.
รายได้ของครอบครัว	.0310* (3.195)	.2386	6.799	3.046
จำนวนบุตรที่ต้องการ	-.0362 (-1.141)	-.0694	2.138	.759
การทำงานก่อนแต่งงานของสตรี	.0577 (1.108)	.0662	1.291	.455
คำสอนของสามี	-.0386 (-1.023)	-.0629	1.146	.646
อาชีพของสามี	.0290 (.768)	.0484	1.597	.660
อายุของสตรี	.0494* (3.066)	.1943	3.922	1.557
ระดับการศึกษาของสามี	-.0362* (-2.075)	-.1452	4.425	1.588
Constant	-.0497			
\bar{R}^2	.101			

จำนวนตัวอย่าง 268 คน

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 ในลักษณะเดียวกันกับตารางที่ 27 จะเห็นได้ว่า R^2 อธิบายความแตกต่างในเรื่องการทำหมันได้ร้อยละ 14.0 และในตารางนี้ควบคุมด้วยตัวแปรจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 3 คนขึ้นไป พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีผลต่อการทำหมันมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ระดับการศึกษาของสามี และรายได้ของครอบครัวโดยที่ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานเท่ากับ $-.3355$, $.1282$ และ $.0933$ ตามลำดับ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ (B) ของตัวแปรทั้ง 3 เป็น $-.1392$, 0.0402 และ $.0149$ ตามลำดับ อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาของสามีและรายได้ของครอบครัวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีผลต่อการทำหมันมากนัก เช่นเดียวกับตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งทิศทางของสัมประสิทธิ์มีแนวโน้มในเชิงลบเท่ากับ $-.0101$, $-.0265$, $.0573$ และ $-.0123$ ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของการทำหมั้น และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 3 คนขึ้นไป
(T-Statistic อยู่ในวงเล็บ)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta)	\bar{X}	SD.
รายได้ของครอบครัว	.0149 (.983)	.0933	5.598	3.136
จำนวนบุตรที่ต้องการ	-.0101 (-.361)	-.0280	3.451	1.389
อายุของสามี	-.0265 (-.543)	-.0423	1.323	.798
การทำงานก่อนแต่งงานของสตรี	.0573 (.750)	.0574	1.506	.501
อายุของสตรี	-.0123 (-.441)	-.0348	5.262	1.414
ค่าเล่าเรียนของสามี	-.1392* (-4.271)	-.3355	1.604	1.206
ระดับการศึกษาของสามี	.0402 (1.406)	.1282	3.195	1.597
Constant	.5904			
\bar{R}^2	.1396			

จำนวนตัวอย่าง 164 คน

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เปรียบเทียบตารางที่ 27 และตารางที่ 28 พบว่า ในตารางที่ควบคุมด้วยจำนวนบุตร ที่มีชีวิต 0-2 คนนั้น เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรที่มีผลต่อการทำทหั้น เช่น รายได้ของครอบครัว อายุ ของสตรี และระดับการศึกษา นั่นคือ เมื่อสตรีมีรายได้ของครอบครัวสูงขึ้น ย่อมมีการพิจารณาถึง คุณภาพของบุตร โดยการจำกัดจำนวนบุตรน้อยลง ดังนั้นแนวโน้มของการทำทหั้นเพิ่มขึ้น ในขณะที่ เดียวกันอายุของสตรีก็เป็นตัวแปรสำคัญต่อการทำทหั้นเพราะสตรีนิยมแต่งงานช้าลง อายุแรกสมรส สูงขึ้นเท่าใดก็ยิ่งมีบุตรน้อยคนลงเท่านั้น ทำให้สตรีตัดสินใจทำทหั้นได้เร็วขึ้น (สันหัด เสริมศรี และปราโมทย์ ประสาทกุล 2525: 103) และตัวแปรในเรื่องระดับการศึกษาที่มีผลต่อการทำทหั้น นั่นคือ สตรีที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น มีส่วนสำคัญต่อความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ที่ได้รับ หักคั่นคิดและ ความรู้ใหม่ ๆ ยอมรับและเข้าใจในการใช้วิธีป้องกันกำปลุณหรืออย่างมีประสิทธิภาพย่อมมีผลต่อการ ทำทหั้น

จะเห็นได้ว่าตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อการทำทหั้นมาก อาจเป็นเพราะแนวคิดที่ค่อนข้าง หันลัษย์ของสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน กับตัวแปรทั้ง 3 ดังกล่าวอาจมีผลทำให้สตรีทำทหั้นสูงขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับตารางที่ 28 พบว่า ในกลุ่มสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 3 คนขึ้นไป มีแนวคิดค่อนข้างจะยึดถือวัฒนธรรมที่ เกี่ยวข้องกับคำลัษนำโดยเฉพาะในเรื่องของคำลัษนำของสำมิที่มี อิทธิพลที่เป็นตัวกำหนดภาวะเจริญพันธุ์ นั่นคือ ถ้าสตรีที่สำมิมีแนวโน้มนับถือคำลัษนำอิสลามเพิ่มขึ้น 1 หน่วย การทำทหั้นจะลดลง - .1392 หน่วย สาเหตุสำคัญมาจากคำลัษนำอิสลามให้คูละค่าสูงมากใน เรื่องการมีบุตร ตลอดจนที่คั่นคิดของผู้นับถือคำลัษนำอิสลามต่อจำนวนบุตรที่ถือว่า เด็กคือของขวิญหรือพร จากพระอัลลัหิ เพราะฉะนั้นการกระทำอันใดที่จะไปขัดขวางการให้กำเนิดก็เท่ากับเป็นการขัดกับ พระอัลลัหิซึ่งถือว่า เป็นบาป ซึ่งเป็นข้อห้ามในการใช้การวางแผนครอบครัวโดยทางอ้อมนั่นเอง

จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 ตารางดังกล่าว แนวคิดของสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คนค่อนข้างจะ หันลัษย์ไม่ว่าจะเป็นตัวแปรรายได้ของครอบครัว อายุของสตรี และระดับการศึกษาที่มีแนวคิดที่ ค่อนข้างจะหันลัษย์ที่มีผลต่อการทำทหั้นมาก ซึ่งแตกต่างกับตารางที่ 23 ที่แนวคิดของสตรีที่มีบุตร ที่มีชีวิต 3 คนขึ้นไป ค่อนข้างจะยึดถือประเพณีและวัฒนธรรมโดยเฉพาะตัวแปรทางคำลัษนำที่มีผลทำ ให้การทำทหั้นลดลง

ตารางที่ 29 จากกลุ่มการถดถอยซึ่งมีตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปรดังกล่าวแล้ว ค่า R^2 อธิบายความแตกต่างในเรื่องความคิดที่จะทำทหั้นได้ร้อยละ 15.4 จะเห็นได้ว่าอายุของสตรีมีผล ต่อความคิดที่จะทำทหั้นมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คำลัษนำของสำมิและระดับการศึกษาของสำมิโดย ที่ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐาน เท่ากัน -.3146, -.2543 และ .1030 ตามลำดับ

ส่วนตัวแปรระดับการศึกษาของลำมี พบว่า เมื่อให้ตัวแปรอื่น ๆ คงที่ พบว่าเมื่อระดับการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความคิดที่จะทำหมันเพิ่มขึ้น .0298 หน่วย ตัวแปรรายได้ของครอบครัวก็ในทำนองเดียวกันเมื่อรายได้ของครอบครัวเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความคิดที่จะทำหมันเพิ่มขึ้น .0050 หน่วย อาชีพของลำมีพบว่าไม่มีผลต่อความคิดที่จะทำหมันค่อนข้างต่ำ ตัวแปรจำนวนบุตรที่มีชีวิตก็เช่นเดียวกันเมื่อจำนวนบุตรที่มีชีวิตเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความคิดที่จะทำหมันเพิ่มขึ้น .0140 หน่วยและตัวแปรจำนวนบุตรที่ต้องการก็เช่นเดียวกัน พบว่าจำนวนบุตรที่ต้องการเพิ่มขึ้น 1 หน่วยความคิดที่จะทำหมันเพิ่มขึ้น .0229 หน่วย

จะเห็นว่าอายุของสตรีมีผลต่อความคิดที่จะทำหมันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คำสนทนาของลำมีและระดับการศึกษาของลำมีตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีผลต่อความคิดที่จะทำหมันมากนัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของความคิดที่จะทำหมัน (T-Statistic อยู่ในวงเล็บ)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta)	\bar{X}	SD.
จำนวนบุตรที่ต้องการ	.0229 (.853)	.0579	2.546	1.259
อาชีพของสามี	.0035 (.085)	.0051	1.488	.724
อายุของสตรี	-.0939* (-4.880)	-.3146	4.102	1.671
การทำงานก่อนแต่งงานของสตรี	-.0467 (-.771)	.0447	1.348	.477
ระดับการศึกษาของสามี	.0298 (1.432)	.1030	3.997	1.725
คำสั่งนาของสามี	-.1216* (-4.088)	-.2543	1.420	1.043
รายได้ของครอบครัว	.0050 (.430)	.0310	6.010	3.083
จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่	.0140 (.614)	.0488	2.017	1.741
Constant	.9260			
R^2	.1541			

จำนวนตัวอย่าง 293 คน

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 30 จากสัมภาระถดถอยซึ่งมีตัวแปรอิสระ 7 ตัวแปร ดังตารางดังกล่าวแล้ว ค่า R^2 อธิบายความแตกต่างในเรื่องความคิดที่จะทำหมันได้ร้อยละ 11.5 และในตารางนี้ควบคุมด้วยจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 0-2 คน พบว่า อายุของสตรีมีผลต่อความคิดที่จะทำหมันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ค่าเล่าเรียนของสามีและจำนวนบุตรที่ต้องการ โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐาน Coefficient เท่ากับ -.2744, -.2446 และ .1955 ตามลำดับ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ (B) เดิมเป็น -.0857, -.1664 และ .1162 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ เช่น รายได้ของครอบครัว และระดับการศึกษาของสามีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีผลหรือบทบาทต่อความคิดที่จะทำหมันมากนัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของความคิดที่จะทำหมัน ซึ่งควบคุมด้วยจำนวนบุตร
ที่มีชีวิตอยู่ 0-2 คน (T-Statistic อยู่ในวงเล็บ)

ตัวแปรอิสระต่าง ๆ	ค่าสัมประสิทธิ์ (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta)	\bar{X}	SD.
รายได้ของครอบครัว	.00083 (.060)	.0051	6.435	2.975
จำนวนบุตรที่ต้องการ	.1162* (2.887)	.1955	2.153	.818
การทำงานก่อนแต่งงานของสตรี	-.0629 (-.886)	-.0586	1.287	.453
ค่าเล่าของสามี	-.1664* (-3.587)	-.2446	1.181	.715
อายุของสตรี	-.0857* (-3.982)	-.2744	3.718	1.558
อาชีพของสามี	-.0282 (-.556)	-.0389	1.569	.672
ระดับการศึกษาของสามี	.0188 (.781)	.0623	4.421	1.612
Constant	.9218			
R^2	.1149			

จำนวนตัวอย่าง 216 คน

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 31 จากสมการถดถอยซึ่งมีตัวแปรอิสระดังกล่าว ค่า R^2 ความแตกต่างในเรื่องความคิดที่จะทำหมันได้ร้อยละ 10.4 สำหรับในตารางนี้ควบคุมด้วยจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 3 คนขึ้นไป พบในลักษณะเดียวกันกับตารางที่ 25 นั่นคือ อายุของสตรีมีผลต่อความคิดที่จะทำหมันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คำสอนของสามี และระดับการศึกษาของสามี โดยมีค่า (ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐาน) Standardize Beta Coefficient เท่ากับ -.2837, -.2495 และ .2245 ตามลำดับ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ (B) ของตัวแปรดังกล่าวเป็น -.0899, -.0817 และ .0732 ตามลำดับ ส่วนรายได้ของครอบครัวและอาชีพของสามีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีผลหรือบทบาทต่อความคิดที่จะทำหมันมากนัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของความคิดที่จะทำหมัน ซึ่งควบคุมด้วยจำนวนบุตรที่มี
ชีวิตอยู่ 3 คนขึ้นไป (T-Statistic อยู่ในวงเล็บ)

ตัวแปรอิสระต่าง ๆ	ค่าสัมประสิทธิ์ (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta)	\bar{X}	SD.
รายได้ของครอบครัว	.0031 (.142)	.0201	4.818	3.085
จำนวนบุตรที่ต้องการ	-.0278 (-.803)	-.0927	3.649	1.588
การทำงานก่อนแต่งงานของสตรี	.0658 (.575)	.0695	1.519	.503
ค่าส่นายของสามี	-.0817* (-2.096)	-.2495	2.091	1.453
อายุของสตรี	-.0899* (2.369)	-.2837	5.182	1.502
อาชีพของสามี	.0263 (.371)	.0452	1.260	.818
ระดับการศึกษาของสามี	.0732 (1.773)	.2245	2.805	1.460
Constant	.7225			
R^2	.1044			

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

เปรียบเทียบตารางที่ 30 และตารางที่ 31 พบว่า สตรีที่มีบุตร 0-2 คน และสตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไป ก็พบว่ามีแนวคิดในเรื่องความคิดที่จะทำหมันคล้ายคลึงกัน นั่นคือ ตัวแปรที่มีผลต่อความคิดที่จะทำหมันมากที่สุด คือ อายุของสตรี สตรีที่มีอายุมาก ความคิดที่จะทำหมันลดลงอาจเป็นเพราะอยู่ในช่วงปลายเจริญพันธุ์แล้วหรือมีจำนวนบุตรครบจำนวนที่ต้องการแล้ว ตัวแปรรองลงมาที่มีผลต่อความคิดที่จะทำหมันได้แก่ ค่าเล่าเรียนของสามี นั่นคือ สตรีที่มีสามีมีแนวโน้มมีค่าเล่าเรียนสูงขึ้น มีผลทำให้ความคิดที่จะทำหมันลดลง ส่าเหตุก็เนื่องจากค่าเล่าเรียนมีอิทธิพลต่อภาวะเจริญพันธุ์เพราะให้ลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการมีบุตรสูงมาก (United Nations 1973: 93) ส่วนตัวแปรจำนวนบุตรที่ต้องการก็มีผลต่อความคิดที่จะทำหมัน นั่นคือ สตรีที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน ต้องการมีจำนวนบุตรมากทำให้มีผลต่อความคิดที่จะทำหมันของสตรีที่มีบุตร 3 คนขึ้นไปเพราะสตรีมีการศึกษาสูงขึ้นย่อมมีความรู้และยอมรับการทำหมันมากขึ้นด้วย

ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ก็มีบทบาทต่อความคิดที่จะทำหมันไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม ผลของทั้ง 2 ตารางนั้น แนวคิดของสตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-2 คน และ 3 คนขึ้นไปคล้ายคลึงกันไม่ว่าจะเป็นตัวแปรอายุของสตรี ค่าเล่าเรียนของสามี ระดับการศึกษาและจำนวนบุตรที่ต้องการที่มีผลต่อความคิดที่จะทำหมันในลักษณะเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย